

**İslâmın
doktriner
husûsiyetleri
karşısında**

**TARİHİN
HÜKMÜ**

**"ALLAHIN SANA VERDİĞİ
(MALDAN HARCAYIP)
ÂHİRET YURDUNU ARA.
DÜNYADAN NASİBİNİ DE
UNUTMA. ALLAH'IN SANA
İHSAN ETTİĞİ GİBİ SEN
DE (İNSANLARA SADAKA
VEREREK) İHSANDA
BULUN. YER YÜZÜNDE
FESAT ARAMA. ÇÜNKÜ
ALLAH FESATÇILARI
SEVMEZ"**

Dr. Hasan KÜÇÜK

**"Kur'an'ın tâlimleriyle Kavâniyn-i
tabiyye arasında tam bir
mutabakat mevcuttur!.."**

(Lovazon)

İslâm her şeyden önce bir hayat dînidir. Onun bu husûsiyeti, özünü ve nüvesini teşkil eden Kur'an-ı Kerim'in hayat kaynağı olan emirlerinden gelmektedir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'deki insan hayatına yön veren motivasyonel hükümlerdeki müşterek espri, insan denen "Eşref-i Mahlûk"un hayatî fenomenlerini değerlendirenken şu temel prensiplerden hareket eder:

"Şayet insanoğlu her şeyden önce nerede olduğunu ve nereye doğru yöneldiğini bilseydi, şimdi ne yapması ve nasıl

yapması lâzım geldiğine daha iyi karar verebilirdi".

Bu cihanşumûl ikazın mânası sarıhtır. Nitekim tarih boyunca insanın kendi benliğinden çok madde dikkatini çekmiştir. Buna mukabil kâr-zarar bilânçosu ise daima insanın kendi aleyhine tecelli etmiştir. Söz gelimi insan tarih boyunca kendini ihmal ederek maddeye yönelmek ve ona daha fazla iltifat etmekle, ondan temin edeceği avantajı kendi leyhine kanalize etmeği plânlamış, fakat çağlar boyu giriştiği her yeni hamlede daima hayâl

kırıklığına uğramıştır. Nihayet teknolojinin evrene hâkim olacak boyutlara ulaştığı bu korkunç kâbus da gene insanın bizzat kendi işgüzarlığının bir neticesidir!...

Ne var ki artık beşer iradesinin kontrolünden çıkmış bulunan teknoloji denen hırçın yapılı tabiat azmanı kendi öz sahip ve hamisine dahi kan kusturmakta, korkulu rüyalar göstermekte, kısaca her an kendini yutmağa azmetmiş vahşi bir ejdarha gibi başı ucunda haykırmaktadır.

Peki ama insanoğlunun bu derece çilelere maruz kalışı nedendir? Bu kabil çileler doldurarak, henüz bu dünyada iken en güzel sûrette yaratılmış olmasının diyetini bu şekilde mi ödemeli idi insan? İşte, insan hayatındaki doğum-ölüm dualitesi içerisinde cereyan eden mâcerânın temelinde yatan espri bu sûâlin cevabında ifadesini bulmaktadır. Ne var ki tarih boyunca böyle bir sûâlin cevabını ne (islâmın dışındaki) üniversal dinler, ne mitos (efsâne)lar ne felsefe, ne mantık ve ne de materyalist, naturalist, animist veya spritoalist doktrinlerden her hangi biri verebilmişlerdir. Hülâsa insan zihnindeki tecessüsler bu konuda her geçen gün biraz daha artan teknolojik bunalımın da zorlaması neticesinde tatmin edici cevaplar beklemektedir.

Ne yazık ki insan idrâkini fitrat-ı asliyesindeki asıl gâyesinden uzaklaştıran sapık doktrinler insanoğlunun başına bunca gâileler açtıkları yetmiyormuş gibi, el'an hezeyanlarını sürdürmekten de vazgeçmemektedirler. Nitekim Müsevîlik ve Hıristiyanlık gibi, nübüvvet ve risâlet silsilesindeki ilâhî espriyi idrâk edemeyip, beşeriyetin en son hidayet meş'alesine sığınmaları gerekirken inat ve taassupları sebebiyle kendileri yapıp, kendileri yaptıkları putlarına dahi itimatları kalmadığından, ibadet namına bir takım ritmik hareketlerin terennümünden ileri geçmeyip,

mâna itibariyle kilisenin izbe divarları arasına sıkışıp kalmış bir takım mugalata ve safsatalar bir yana;

Devirler boyunca bilgelik ve hikmet namına uluorta ahkâm kesegelmiş, fakat insanlığa huzur ve istikrar vadedecekleri yerde zaman ve mesailerinin en genişini birbirleriyle boğuşmak süretiyle beyhûde geçirmiş, ya da en azından kısır münakaşalarla boşa heder etmiş bulunan feylesoflar da insanlığa bu bapta pek az şeyler verebilmişlerdir. Hatta bir bakıma felsefenin insana temin edebildiği objektif bir avantajın varlığından söz etmek aşırı iyimserlik olur!..(1) Realist dinî doktrinler yerine felsefenin kaim kılınması, belki insanlığa sermayeden bir zarar verdirememişse de, istikbâle matuf huzur ve saâdet noktasından önemli gayiplara sebebiyet verdiği inkâr olunamaz.

REALİTEYE DÖNÜŞ GEREKLİLİĞİ:

Mânevî bilimler açısından da önemli bir değer taşıyan ve son yarımyüzyıldanberi insan realitesini daha gerçekçi bir gözle tetkik etmeğe başlamış bulunan "Felsefî Antropoloji"ye göre de artık insan realiteye "(kendisine) dönmelidir. İnsan hayatına yön verebilecek en ciddi ve reel doktrinlerin özü ve esasını ise beşeriyetin de hidayet meş'alesi, en son ve en mükemmel din olan "İslâm" teşkil etmektedir. Nitekim islâmın insanı hayata bağlayan doktriner esprisi: "Dünyaya için âhireti, âhiret için de dünyayı terk etmemek" esasına dayanır. Nitekim Kur'an-ı Kerimde bu konuda şöyle buyrulur: "Allahın sana verdiği (maldan harcayıp)

(1) Şu kadar ki bu konuda bir reaksiyon olarak zuhur etmiş İslâm felsefesini kasdetmiyoruz tabii olarak. Esasen islâmda mutlak anlamda rationalist bir felsefe olmayıp, taabbüdi ve talihî karakterde ve islâmın harim-i ismetine felsefe silahıyla yönecek tehlikelere karşı bir tedbir vardır!..

âhiret yurdunu ara. Dünyadan nasibini de unutma. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de (insanlara sadaka vererek) ihsanda bulun. Yer yüzünde fesat arama. Çünkü Allah Fesatçıları sevmez"⁽²⁾ Görülüyor ki bu ihtarlar, insan hayatına temelden istikamet verecek nitelikteki ana prensiplerdir. Dünya hayatı ile âhiret hayatı arasında tam, sürekli ve mantıkî bir muvazene kurma esasına hedef alan bu hüküm, aynı zamanda insanı hayata bağlayan, hatta son derece aktifleştiren motivasyonel bir prensiptir. Nitekim bu hükümdeki esprî aynı zamanda insan hayatının fizyopsikolojik ve sosyo-fenomenolojik özellikleri yönünden de değerlendirilecek olursa görülecektir ki, doğum-ölüm düalitesi içerisinde cereyan eden hayat macerası dünya ve âhiret gibi iki kavram üzerinde devrini tamamlamaktadır. İşte bu sebeptendir ki, ne materyalizmin iddia ettiği gibi sırf maddeye, yani dünyaya bağlanıp âhireti terk etmek, ne de spiritüalizm, mistisizm, bilhassa iskolastisizm gibi insan dikkatini tamamen dünyadan koparıp, kayıtsız şartsız âhirete çevirmek isteyen doktrinlerden hiç birisi insan denen bu nesnenin reel varlık yapısını hakkiyle tanımamaktadırlar.

Diğer taraftan islâmın dışında kalan her çeşitten... izm'ler felsefesinin iflâsa mahkûm demagojilerinden hiç birisi, cihan tarihinin (nübüvvet ve risâlet silsilesine göre) son safhasında imrar-ı hayat eylemekte bulunan insanlığı tatmin edememektedirler, çünkü bu günkü bunalmın asıl sebebi de bu noktada düğümlenmektedir!..

Şu halde yapılacak en akıllıca iş hiç zaman kaybedilmeden realiteye dönüş olmalıdır. Çünkü böyle bir davranış en akıllıca verilmiş karar olacaktır. Beşeriyetin böyle bir kararla islâmî realiteye dönüşündeki en büyük avantajı, kendi mutluluğuna kavuşması demektir. Nitekim şu muhakemeyi en basit istidlâl

bile göstermektedir ki; çok eski devirlerden miras kalma ... izm ... ler felsefesinin iflâsa mahkûm nazariyelerinde olduğu gibi, günümüzde de birbirleriyle kıyasıya mücadele eden kapitalizm, liberalizm, sosyalizm, komünizm, faşizm vb. gibi ölçü ve ferman tanımayan, hatta fikrî ve medenî mücadele usûllerini silahlı eylemlere çevirerek kendi hesabına nihâî hedefe ulaşma sevdasına kapılmış çağdaş ideolojik çalkantılar da maalesef insanlığa daha huzurlu bir yarın vademedemektedirler. Esasen insanlık böyle makûs bir akşamın sabahından hayır bekleyemez hale gelmiştir! Şu halde verilecek en makûl ve mantıkî karar süratle "İslâmî Realite"ye dönüş olmalıdır.

İSLÂMÎ REALİTE NEDİR, NE DEĞİLDİR?

İslâmî realite denince biz beşer tarihinin tabii tekâmülündeki seyr dikkate alınacak olursa onun şu andaki bulunduğu noktayı kastediyoruz. Yoksa Türkiye'de realiteyi kendi doğmatik ve sakat mantrına göre yorumlayarak islâmî terim ve kavramlara karşı allerji duyma illetine müptelâ bir takım söz ve fikir vitriyozları bulunmaktadır ki, şayet meseleyi kendi sakat kafa yapılarına göre yorumlamağa kalkışacak olurlarsa boşuna zahmet etmesinler ve peşinen onların anlayabilecekleri bir tarzda meseleyi vazedecek olursak, endişelerine mahal kalmayacaktır; zira islâmî realite deyimiyle klişeleşmiş bir düzen değişikliği kastolunmamakta aksine;

"Doğrudan doğruya Kur'ândan alıp ilhamı, Asr'ın idrâkine söyletmeliyiz islâmî"

vecizesindeki derin mâna kastolunmaktadır islâmî realite kavramından. En ba-

(2) El-Kasas sûresi âyet 77.

slit bir mantığın dahi kavrayabileceği böyle bir tutum, en zahmetsiz ve külfetsiz, zaman ve enerji tasarrufu yönünden de en makûl olanıdır. Yoksa Türk toplumundaki sosyal düzenin 50-100 sene gerl çevrilmesi gerektiğini tensip ve tavsiye edecek her hangi bir kafa yapısının islâmî realiteyi hakkiyle kavrayabilmiş oluşu dahi düşünülemez!..

Binaenaleyh, yukarıda sözü edilen, dolayısıyla müslüman Türk toplumunun özellikle son yarım yüzyıldanberj içine itildiği psiko-sosyal ve sos-yokültürel, neticede ahlâkî ve ekonomik bunalımlardan kurtulmasından en son ümit ve çare olarak görülen islâmî realite, tarihin en son hükmüdür. Nitekim Türk toplumunun en bunalımlı anlarında en ciddî tedbirler oradan gelmiştir. Hatta son yıllarda vatanımızın selâmeti ve ordumuzun güçlenmesi için kurulmuş vakıflarımıza en tatminkâr yardımlar Diyanet İşleri Başkanlığımızın samimî delâtileriyle islâmî hayatın bilfiil yaşandığı çevrelerden yapılmıştır ve yapılmaktadır. Bu hepimiz için bir gurur vesilesidir. İşte islâmî realite budur ve bunu yapar luzûmundal..

Diğer taraftan beşer tarahinin görüş zaviyesinin sıfıra müncer olduğu noktaya kadar inilmesi mümkün olsa da bakılsa „görülecektir ki ilk insan beşeriyetin mebd'e'i olan kişi bir peygamberdir. Şu halde bir peygamberin kuracağı sosyal düzen dînsizlik ve medeniyetsizlik olamaz! Aksine ilk insan cemiyeti dinî ve medenî bir cemiyettir! Bu noktada bütün mitolojik kaynakların ittifak etmesi gerekirken, ne gariptir ki bir kısım muharref tarihler ilkel toplumu barbar ve vahsî olarak nitelendirirler. Yanlıştır bu hüküm! Şayet böyle bir toplum numûnesi varsa, bu sonradan soysuzlaşmış olabilir!..

Şu halde beşer tarihinin özü ve mahiyeti dinî ve madenî doktriner realiteye istinat etmektedir. Kısaca insan idrakini

gayesinden saptırma gayreti içinde bulunan tarih ve sosyoloji adına bir takım ihanet tomarları, beşer hayatının aslını insanlığın yüzkarası sayılabilecek sıfatlarla telvîs eyleme gayretindedirler. Şayet böyle olsaydı, yani insanlık vahşetten medeniyete doğru gelişseydi, bu günü dünnünden daha mutlu olması gerekirdi. Halbuki insanlık daima geçmişteki mutluluğa hasret duymaktadır! Vakıa insan hayatında bir değişiklik vardır; fakat bu, yeni keşifler, sanat, teknik ve teknolojik alandaki ilerlemeler şeklinde olup, netice itibarıyla bunlar "insan oğlunun kendi mahiyeti ve novumu(özü)na ait realiteden yeni yeni haberdar olması!.. anlamınadır. Çünkü insan, maddenin kaba analizinden kendi spritüalist realitesine henüz inebilme düzeyine ulaşabilmiştir; fakat o realiteyi hiç bir zaman tam olarak kavrayamayacaktır!.. Çünkü ruhun mahiyetini kavrayabilmek için insan aklı yetersizdir⁽³⁾.

Hatta islâmî realite denince bir anda nev-i beşerin ilk fitratı sahnesine kadar uzanıp oradaki şu cihanşumûl ihtara kulak verilmiştir:

كنت نبيا آدم بين الروح والجسد

(Âdem ruh ile ceset arasında iken ben peygamberdim!) İşte bu işaret beşeriyeti zulmetten nura çıkarmak, ins ve cinne hidayet yolunu göstermek, âlemlere de rahmet olmak üzere gönderilmiştir, dünya ve âhîret saâdetinin rehberi, iki cihanın da serveri Hz. Muhammed (S.A.S.) in de ilk ve son ihtarıdır.

Kısaca bütün bu gerçeklerden dolağıdır ki mâşerî vicdânda son şeklini almış bulunan tarihin ezeli hükmüne istinaden diyoruz ki, beşeriyet maruz kaldığı maddî-mânevî her türlü bunalımlardan bir an önce kurtulmak istiyorsa rea-

(3) Sana ruhu sorarlar. De ki Ruh, Rabbin emri (cümlesindedir) Zaten size az bir ilimden başkası verilmemiştir. (El-İsra sûresi Ayet 85)

litye, yani özû ve mahiyeti olan "islâm"a dönmeli ve ona sınıksız sarılmalıdır. Bu en son çare, hatta en son ümittir!.. Çünkü: "Müslümanlık dünyanın kıvamı olan bir dindir ki, menbe-ı Kur'andır. Kur'an medeniyet cihanının istinat ettiği temelleri muhtevîdir. Müslümanlık yeryüzünden kalkacak olursa dünya sarsılır!.." (4).

Evet garbın şöhretli mütefekkirlerinden Gaston Kar islâmî realiteye dönüşün lüzumunu bu sözlerle ifade eder. Bütün dünya Teosokistleri cemiyeti reisi madam "Anbezant" ise konferanslarından birinde islâmiyet hakkındaki düşüncelerini şöyle dile getirir: "Müslümanlar Kur'anı daimî bir mûcize telâkki etmektedirler. Bence de Kur'anın sebebi vahiy olan hedefi tahakkuk etmiş olması bu telakkiyi

te'yet eylemektedir. Evet Kur'an daimî bir mûcize olup hedefi tahakkuk etmiştir!.."

İşte islâmın doktriner husûsiyeti karşısında maşeri vicdânın ve tarihin gerçek hükmü budur. Yoksa müslümanlar için kendilerine dahi hayrı olmayan ne şarktan, ne garbtan bir fayda beklemek en azından abesle iştigâldir. Müslüman için ancak müslümandan hayır beklenebilir. Müslümanlar ancak önce kendi aralarında kaynaşmalı, sonra da bütün beşeriyet bu ebedî sırâ sarılmalıdır. Ancak son kurtuluş çaresi buradadır.

- (4) Garbın ünlü söz ve fikir vitiryozlarından Gaston Kar. Islâmiyet hakkındaki araştırmalarından birinde islâmiyet ve Kur'anı Kerim hakkındaki görüşlerini yukarıdaki cümlelerle ifade eder.

